

232

MAIG - JUNY
2013
3 EUR

el mirall

Entrevista

Carles Duarte

Itineraris

Gaspar Valero:
De Cúber a Lluc pel coll
de les Cases de Neu de
Comafreda i les Voltes
d'en Galileu

Dossier

Acadèmia Mèdica Balear:
passat, present i futur

L'Acadèmia

FUNDACIÓ ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES
I DE LA SALUT DE CATALUNYA I DE BALEARS

50 è aniversari
de
**L'Acadèmia Mèdica
Balear**

Acte de cloenda del curs acadèmic 2012/2013.

**Dia 26 de juny a les 19 hores
al Col·legi de Metges de Palma**

MEDIMÀTICA
un divertiment numèric

Conferència a càrrec de
Pere Estelrich i Massutí (matemàtic i comunicador)

[índex]

editorial 4

50è aniversari de l'Acadèmia Mèdica Balear

dossier 5

Acadèmia Mèdica Balear: passat, present i futur

entrevista 10

Carles Duarte

miscel·lània 15

Jaume Lladó

el semàfor 16

Oficina dels Drets Lingüístics

llibres 17

Llibres post-Sant Jordi

art 21

Museu Es Baluard: l'art és viu

Itineraris 24

De Cúber a Lluc pel coll de les Cases de Neu de Comafreda i les Voltes d'en Galileu

cinèfàgia 29

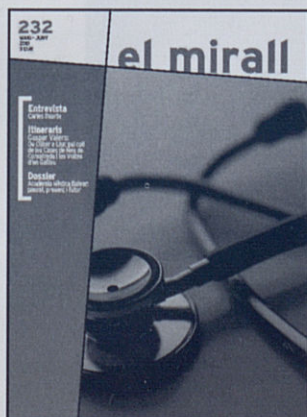
El suspens es troba en allò que veim

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5110690369

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Maig - juny de 2013
Núm. 232

Edició:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publicació:
Associació EL MIRALL
C/ de Jaume Ferran, 60
07004 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
comunicacio@ocb.cat

President:
Jaume Lladó

Director:
Joan Guasp

Cap de redacció:
Esther Balaguer

Consell editorial:

Jaume Lladó
Pere Bueno
Joan Guasp
Joan Miquel Chacon
Gabriel Matas
Macià Calafat

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració i publicitat:

Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276, pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:

Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

Agraïments
Paraula. CSL

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels autors.

[editorial]

50 anys donen per a molt

L'Acadèmia Mèdica Balear forma part de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, institució que va néixer a final del segle XIX i que promogué el primer Congrés de Metges en Llengua Catalana l'any 1913.

L'Acadèmia Mèdica Balear neix l'any 1963 amb vocació de foment i divulgació de les ciències de la salut, no tan sols des d'un punt de vista mèdic, sinó també social i cívic.

Aquesta vocació es prolonga a la docència, a la investigació i a una estreta relació amb l'àmbit universitari. Són moltes les personalitats de l'àmbit de la medicina, però també de l'economia, la política o el periodisme, que han passat per l'Acadèmia Mèdica Balear en els diferents actes que ha organitzat al llarg d'aquests anys.

EL MIRALL vol retre un homenatge a l'Acadèmia Mèdica Balear amb aquest dossier. Donam l'enhorabona a la institució i als seus membres, i els animam a fer una reflexió per continuar millorant i per actuar encara amb més rigor com a mínim cinquanta anys més.

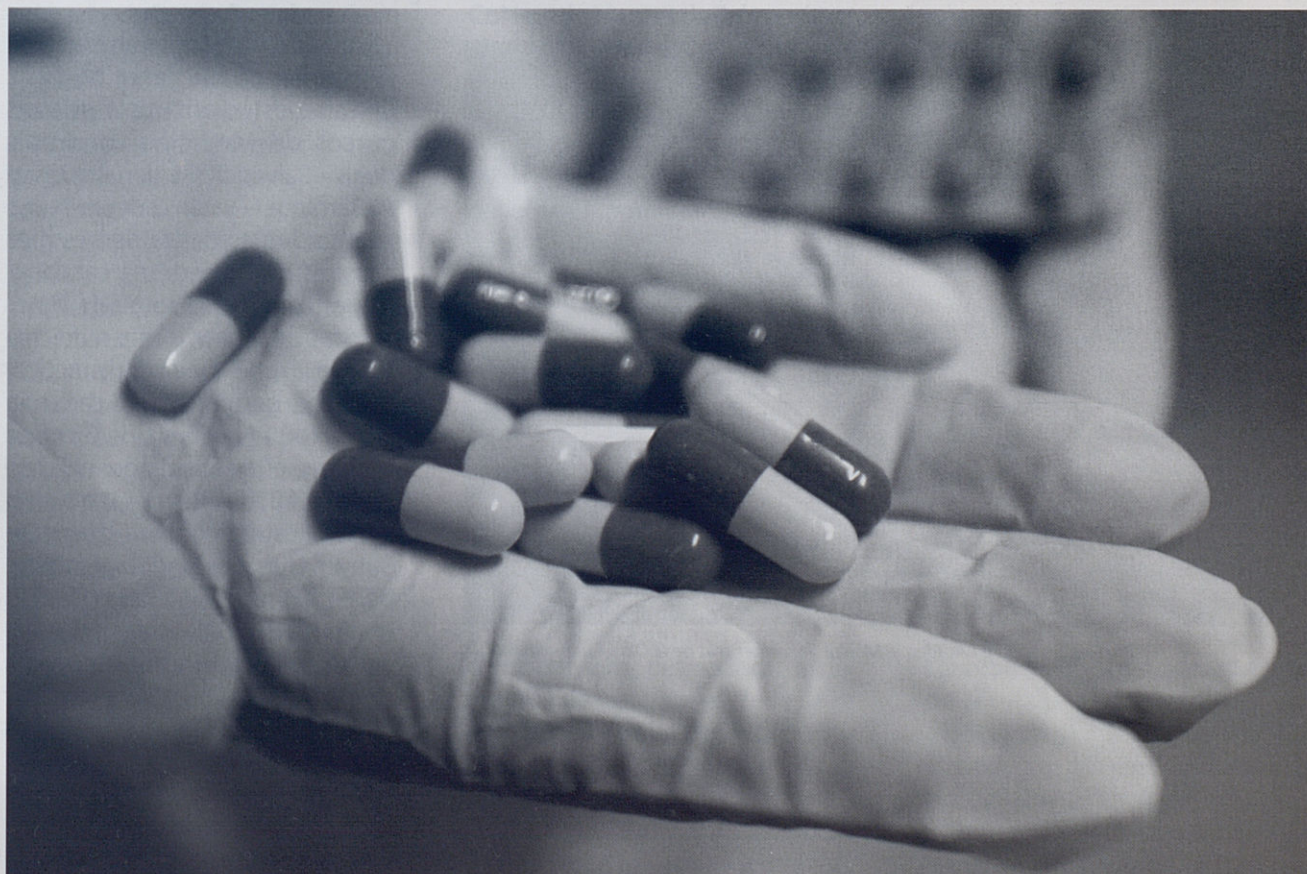

[dossier]

COORDINACIÓ: ESTHER BALAGUER

Acadèmia Mèdica Balear, 50è aniversari

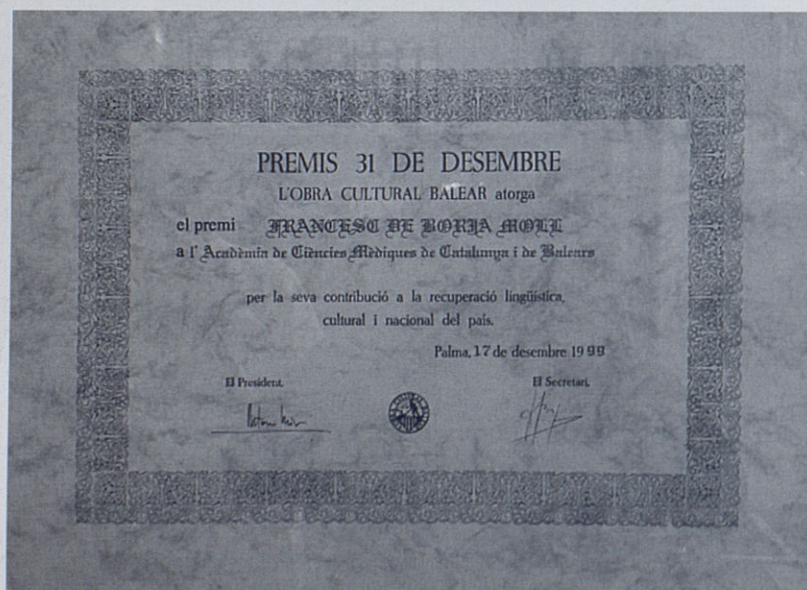

Acadèmia Mèdica Balear: passat, present i futur

TEXT: JOAN BARGAY LLEONART

L'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears nasqué de la fusió de dues entitats creades independentment amb cinc anys de diferència.

Premi que va rebre l'Acadèmia Mèdica Balear per part de la Obra Cultural Balear.

La primera fou El Laboratorio, fundada el 15 de gener de 1872 per cinc estudiants dels primers cursos de Medicina, dos dels quals –Salvador Cardenal i Josep A. Barraquer– varen esdevenir anys més tard dues de les figures més il·lustres de la medicina catalana. Aquesta entitat va sorgir de la necessitat de passar d'una medicina teòrica a una medicina pràctica. El segon germen de l'Acadèmia actual fou l'Academia de Ciencias Médicas, que es va fundar el 25 de març de 1877 i que comptava amb noms il·lustres, com ara Jaume Pi i Sunyer, Lluís de Góngora, Joaquim Bonet i Amigó i Agustí Prió. El 5 d'abril de 1878, les dues societats es fusionaren i l'entitat naixent prengué el nom d'Academia y Laboratorio de Ciencias Médicas de Cataluña.

La base actual de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears està constituïda

Drets i d'esquerra a dreta, el Dr. Jordi Tarradas, Dr. Carles Saus i el Dr. Albert Pagán- asseguts i d'esquerra a dreta el Dr. Joan Bargay i la Dra. Lurdes Vich.

per 76 societats científiques. La seu està a la ciutat de Barcelona i, en l'actualitat, té més de 10.000 socis. A més a més, l'Acadèmia disposa de vint-i-dues filials territorials distribuïdes per diferents indrets de Catalunya, les Balears, València i Andorra.

L'Acadèmia Mèdica Balear (AMB) és la filial a Mallorca de la Fundació Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears, entitat de caràcter científic, independent i pluriprofessional. L'AMB es va crear com a filial l'any 1963 i en aquests moments compta amb més de 700 membres numeraris, incloent-hi metges, farmacèutics, psicòlegs, infermers i altres titulats superiors relacionats amb les ciències de la salut. La tasca de l'AMB és servir la societat radicada en el seu àmbit geogràfic per mitjà del foment i la divulgació de les ciències de la salut en tots els seus vessants –humà, tècnic, social i cívic– i d'altres activitats científiques i culturals que s'hi relacionin.

La seu actual de l'AMB està al Col·legi de Metges de Palma, situat al passeig de Mallorca, número 42. Des de fa molts d'anys, aquesta entitat no tan sols ens cedeix gratuïtament l'espai de la nostra Secretaria, si no que també col·labora activament amb l'Acadèmia en moltes activitats i ens posa a la nostra disposició els seus diferents espais docents.

La Junta Permanent actual de l'Acadèmia Mèdica Balear està constituïda per un president, el Dr. Joan Bargay Lleonor; un vicepresident, el Dr. Albert Pagán Pomar; un secretari, el Dr. Carles Saus Sarrias; una tresorera, la Dra. Lurdes Vich Martorell, i un bibliotecari, el Dr. Jordi Tarradas Torras. Aquesta junta és plenament conscient que, per avançar en el progrés de les ciències de la salut pel que fa a l'àmbit docent, investigador i professional, cal renovar-se constantment en la utilització dels recursos que la tecnologia ens posa avui a l'abast, i cercar ajudes als

programes institucionals i privats que ens permetin mantenir-nos capdavanters en l'oferta de serveis als nostres membres.

En l'actualitat dins l'AMB existeixen 31 seccions: Anàlisi Clíniques, Anatomia Patològica, Aparell Digestiu, Cardiologia, Ciències Neurològiques, Cirurgia, Cures Pal·liatives, Drogodependències, Endocrinologia i Nutrició, Epidemiologia i Salut Pública, Farmàcia Clínica i Farmacologia, Geriatria, Hematologia, Infermeria, Malalties Infeccioses i Microbiologia Clínica, Medicina de l'Esport, Medicina Intensiva, Medicina Interna, Metabolisme Mineral Ossi i Osteoporosi, Odontoestomatologia, Oftalmologia, Oncologia, Pneumologia, Psicologia de la Salut, Patologia Laboral, Psiquiatria, Salut Mental de la Infància i Adolescència, Radiodiagnòstic i Medicina Nuclear, Toxicologia, Urgències Mèdiques Hospitalàries, i Urologia.

Durant els seus cinquanta anys d'història, l'AMB ha organitzat

innombrables activitats docents, que inclouen les activitats pròpies de cada secció, de periodicitat variable; cursos de doctorat que en el seu moment permetien obtenir tots els crèdits necessaris per al doctorat a la Facultat Autònoma de Barcelona i a la Universitat de les Illes Balears; diferents màsters en ciències de la salut, com el Màster de Geriatria, o cursos multidisciplinaris en els quals participen pràcticament totes les seccions per oferir una visió ben actualitzada dels temes des de cadascuna de les especialitats. També s'han organitzat cursos més participatius, com els d'urgències o els tallers de sutura.

La col·laboració intensa amb la Societat Balear de Medicina Familiar i Comunitària queda palesa any rere any amb l'èxit de la update anual, en què es tracten quatre temes clínics vists des del punt de vista d'un metge de família i d'un

metge especialista en una altra branca de la medicina.

Un altre dels cursos que té gran acollida, i del qual enguany se

n'ha fet la vint-i-setena edició, és el curs d'electrocardiografia clínica organitzat pel Dr. Miquel Fiol Sala.

Totes aquestes activitats fetes a

RELACIO PRESIDENTS DE L'ACADEMIA MEDICA BALEAR

PRESIDENTS	PERIODE DEL MANDAT
Dr. Joan Caldentey Caldentey	1963 - 1973
Dr. Pere Aguiló Aguiló	1974 - 1977
Dr. Joan Gil Xamena	1977 - 1981
Dr. Blai Llopis Faner	1981 - 1985
Dr. José M ^a Sevilla Marcos	1985 - 1989
Dr. Antoni Obrador Adrover	1989 - 1992
Dr. Miquel Fiol Sala	1992 - 2002
Dr. Miquel Roca Bennasar	2002 - 2010
Dr. Joan Bargay LLeonart	2010 - fins l'actualitat

La Liga Endesa, la fem entre tots

Som capaços de fer sortir el millor de nosaltres quan ens unim, quan un "jo" es converteix en un "NOSALTRES". Per això volem que aquest gran EQUIP que formem entre tots continuï creixent, motivat pel talent i l'afany de superació.

JUNTS podem assolir qualsevol fita que ens proposem, perquè els que creuen que les coses es poden fer són els que aconsegueixen fer-les. Això és Actitud Blava.

actitudazul.com

24 seleccions, 80 partits,
totes les estrelles del bàsquet mundial

llum · gas · persones

Foto de l'acte de cloenda del curs acadèmic 2010-2011. Juny 2011. Saló d'actes de Sa Nostra. Taula rodona: "Vi, menjar i salut". D'esquerra a dreta: Tomeu Caldentey (Restaurant Es Moli d'en Bou), Maria Solvella (Restaurant Ca na Toneta), Andreu Oliver (Restaurant Can Majoral d'Algaida), Bàrbara Mesquida (Bodega Jaume Mesquida) i Antoni Bennàsar (professor de la UIB).

l'AMB estan acreditades per la Direcció General de Salut i Consum.

Cada any, independentment de les activitats científiques de cada secció, l'AMB organitza un acte d'obertura i un acte de cloenda del curs acadèmic en què participen personalitats rellevants del món de les ciències de la salut i de la cultura. Com a norma general, l'acte d'obertura és de caràcter científic, mentre que l'acte de cloenda té un contingut més lúdic, però sense descuidar en cap moment el matís cultural pel qual s'ha regit sempre l'AMB. En aquests actes hi han participat figures de pes científic tant important com el Dr. Brugada, el Dr. Cardellach i el Dr. Oriol Bonnín; experts en economia sanitària,

com Guillem López Casasnovas; personatges de la vida política, com Jordi Pujol; personatges de la vida periodística o literària, com Maruja Torres, Matías Vallés i C. J. Cela Conde; experts en restauració i vins de la nostra illa, i fins i tot artistes de l'encanteri, com el Màgic Andreu.

D'altra banda, l'Acadèmia Mèdica Balear ha volgut donar sempre suport als investigadors de les Illes Balears. Per això, aporta dos premis anuals als millors articles publicats en revistes científiques d'àmbit nacional i internacional. A més a més, ha donat suport a la docència dins les ciències de la salut amb dues beques per a metges, biòlegs, farmacèutics o metges

interns residents per completar la seva formació en centres de fora de l'illa i així reforçar la visió científica i docent de l'Acadèmia.

Per acabar cal mencionar que l'any 1999 l'Acadèmia Mèdica Balear va ser distingida per l'Obra Cultural Balear amb el premi "Francesc de Borja i Moll" per l'ús que ha fet sempre de la llengua catalana en tots els seus actes. Així mateix, en diferents ocasions la junta permanent ha mostrat la seva posició de compromís amb la nostra llengua i en aquesta línia ha acollit l'any 1992 el 14è Congrés de Metges i Biòlegs en Llengua Catalana.

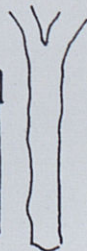
Dr. Joan Bargay Lleontart. President de l'Acadèmia Mèdica Balear.

**LIQUIDACIÓ
PER TANCAMENT**

"Encara queden botigues"

Casa Pomar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 721 483 - Fax 971 719 312 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

[Entrevista a...]

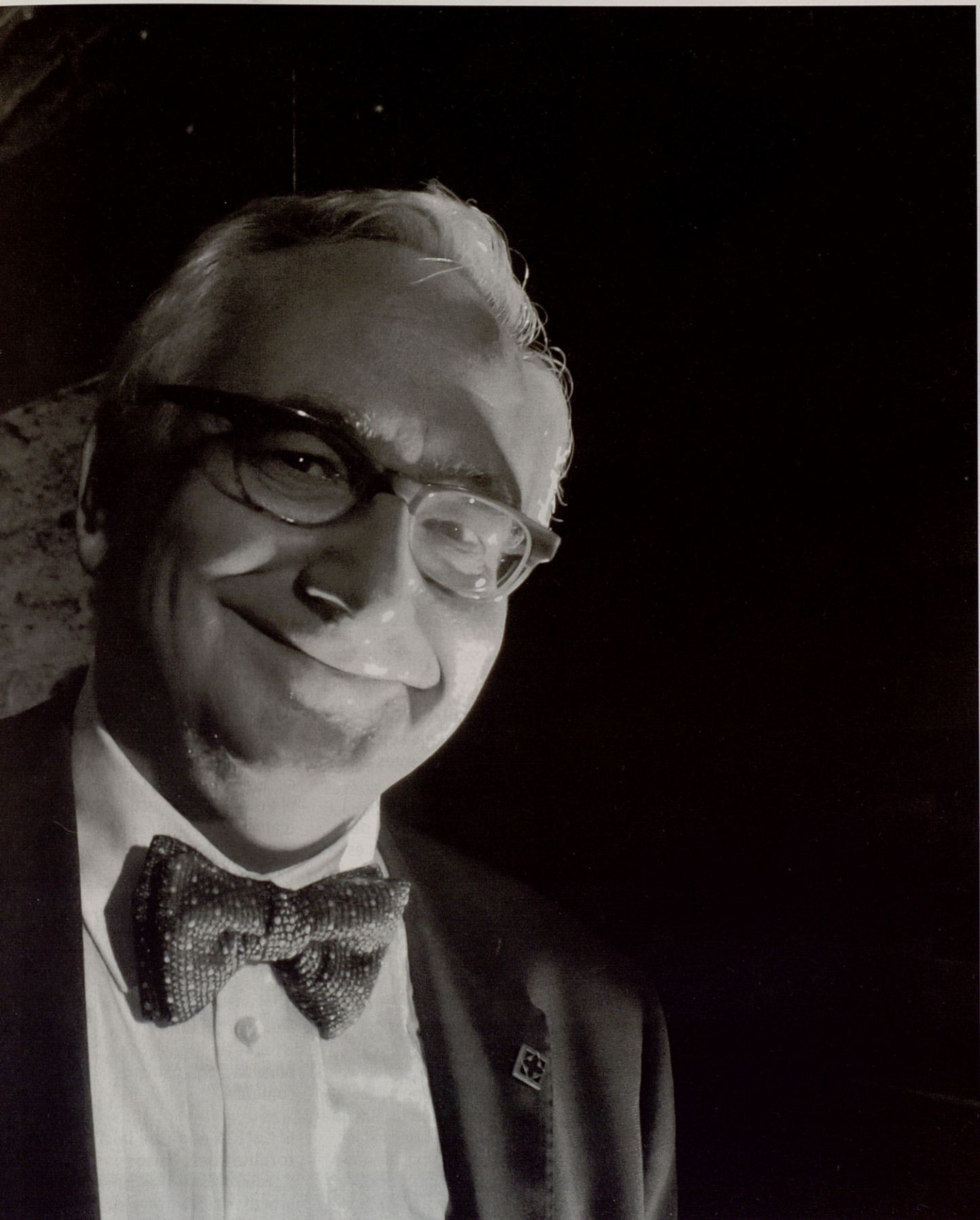
Carles Duarte

PER JOAN GUASP

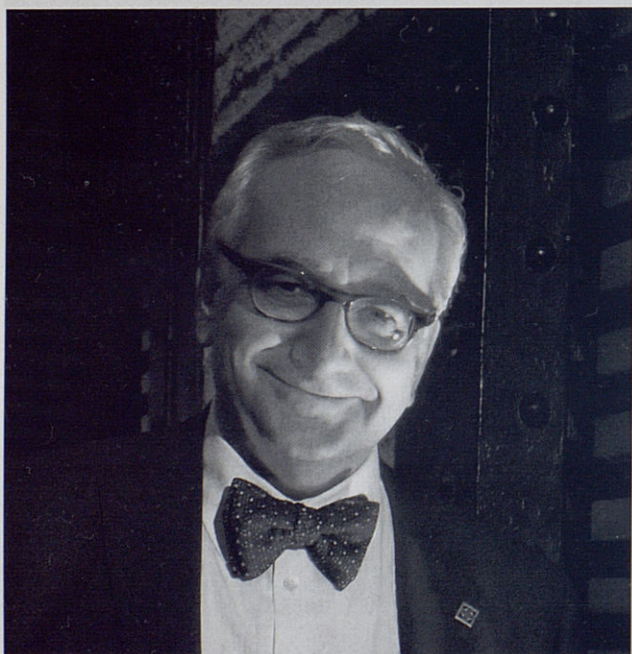
Carles Duarte (Barcelona, 1959) és actualment el president del CoNCA (Consell de la Cultura i de les Arts) i el director de la Fundació Lluís Carrulla i de l'editorial Barcino. Però, per sobre de tot, és poeta, escriptor i dinamitzador cultural.

Què és el CoNCA i quins són els seus objectius i les seves activitats?

El Consell Nacional de la Cultura i de les Arts és un organisme establert pel Parlament de Catalunya, inspirat en el Council of Arts britànic creat l'any 1944 i en altres institucions anàlogues que hi ha a Canadà, Austràlia... Partint de la convicció que la cultura és un aspecte fonamental i decidí en la personalitat d'un país, que no hauria de quedar sotmès al joc canviant d'oscil·lacions fruit de la confrontació i l'alternativa de visions

partidistes i fins i tot sectàries o excessivament dependents de concepcions immediatistes, el CoNCA té l'objectiu d'analitzar el sistema cultural i de contribuir a definir les polítiques públiques en el camp de la cultura des d'una perspectiva transversal. El CoNCA concedeix els Premis Nacionals de Cultura, elabora un informe anual de la cultura, duu a terme auditories dels principals equipaments culturals...

El CoNCA engloba la totalitat dels Països Catalans o hi té alguna vinculació o influència?

El CoNCA té un àmbit competencial directe vinculat a Catalunya, perquè depèn del Parlament de Catalunya, però un dels seus set membres és un escriptor mallorquí que viu a Barcelona, Valentí Puig, i han rebut el Premi Nacional autors com Biel Mesquida. No deixarem de prestar atenció al que succeeixi dins el nostre àmbit lingüístic i cultural.

Des de les Illes, la gent que té inquietuds artístiques i intel·lectuals, i fins i tot polítiques nostrades, se sent un tant marginada respecte del Principat per qüestions òbvies imposades, com sempre, pel Govern central de l'Estat espanyol. Què podem fer per ser i sentir-nos més catalans i què pot fer la Generalitat en aquest sentit per aconseguir la unitat cultural i, si fos possible, també la unitat política?

La Generalitat de Catalunya va impulsar

l'Institut Ramon Llull, amb la voluntat de fer-ne una eina que fos útil al conjunt del domini lingüístic. I és necessari que, malgrat els condicionants polítics actuals, hi hagi col·laboració i entesa perquè es tracta d'una mateixa literatura, d'una cultura que ens uneix. En aquest sentit, cal destacar la feina feta des de la Institució de les Lletres Catalanes, on es té en compte el conjunt dels escriptors en llengua catalana. Els espais de trobada i de diàleg s'han de multiplicar, des del respecte al que cadascú és, sense paternalismes, però amb la consciència que per avançar ens hem d'apropar més. Som més forts si en els projectes que podem compartir fem pinya. Els governs hi han de contribuir i també ho han de fer les associacions, les editorials, les empreses que publiquen mitjans de comunicació, les plataformes digitals... A hores d'ara, la realitat és molt dinàmica i les delimitacions adminis-

tratives no són tan rellevants en força àmbits. Cal posar-hi imaginació, intel·ligència i compromís. Sense deixar de tocar de peus a terra, hem de ser més ambiciosos.

Sou un personatge tot terreny, en el millor sentit de la paraula: poeta, assagista, gestor cultural..., heu tastat la política, presidiu diferents entitats de caire cultural i artística, formau part d'organitzacions cívi-ques, etcètera. Com ho portau i on us trobau més ben situat i a gust?

Abans de res, sóc poeta. Ara mateix acabo de publicar a València, a 3i4, un nou llibre, *Alba del vespre*, una imatge que remet a aquell moment en què el Sol s'ha post i les estrelles encara no són visibles. També m'interessa l'assaig i el teatre. Descarto per ara la novel·la. Tinc una consciència de responsabilitat cívica que

m'ha dut a intervenir en política, però també en força entitats culturals, com la Fundació Lluís Carulla –que fa una obra de primera magnitud per mitjà dels Premis Baldori Reixac–, l'Editorial Barcino, el Museu de la Vida Rural, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (en vaig ser vicepresident en representació del Principat), els Amics del MNAC, el Cercle del Museu d'Història de Barcelona, el Cercle de Cultura, la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País... Entenc que una part rellevant de la força del nostre país ve de la implicació generosa de la gent en projectes que són col·lectius. Això cohesiona i enforteix la societat.

Des del Principat, es pensa prou en nosaltres, els mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers, com a iguals als principatins? Som tots iguals? Ja sabeu que des del Govern balear no hi

embat
LLIBRES

PEDAGOGIA
PSICOLOGIA
NARRATIVA
LOGOPÈDIA
CINEMA
TEATRE

HISTÒRIA
FILOSOFIA
TREBALL SOCIAL
SOCIOLOGIA
HISTÒRIA
DE LA CIÈNCIA

Ptge. Papa Joan XXIII | Centre Comercial Geranis | 07002 Palma. Mallorca. Espanya | T +34 971 713 350 F +34 971 213 641
info@embatllibres.com | www.embatllibres.com

ha cap simpatia envers la llengua catalana i el catalanisme: què podem fer per superar aquesta greu situació que ens aboca a l'espanyolisme més ranci i centralitzat? Ens sentim ofegats enmig de la mar sense el cordó umbilical que ens hauria d'unir de manera ferma amb la Catalunya peninsular.

Potser en moments com els actuals, plens d'urgències, neguits i somnis, es pot caure en la temptació d'anar cadascú a la seva. No, segurament des de Catalunya no es pensa prou en els mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers. De tota manera, hi ha

espais de confluència com l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, i la Fundació Lluís Carulla sempre incorpora candidatures de les Balears a l'hora de fer

el veredict. I en podria esmentar molts més casos. Hi ha un vincle afectiu profund, però hauriem d'anar més enllà, perquè ens necessitem mútuament

per afrontar els reptes exigents de l'ara i concebre un demà que tindrà més potencialitats si fem confluïr esperances, iniciatives, energies i recursos.

Obre els ulls

Cirurgia ocular amb làser integral. Més ràpida, més segura.

 IOM
Institut Oftàlmic de Mallorca

971 20 15 12 • www.iom.es

[miscel·lània]

JAUME LLADÓ

L'«Ara Balears» substitueix el «Diari de Balears»

a

ara.cat

Des del passat dia 23 de maig, el diari en català a les Illes Balears és l'Ara Balears, fruit d'un acord entre l'empresa editora del diari Ara i un grup d'empresaris mallorquins encapçalats per Gabriel Huguet.

El mateix dia es va deixar d'editar el Diari de Balears, degà de la premsa en la nostra llengua a Mallorca i que ha tengut un recorregut de desset anys des que es va començar a publicar en català l'any 1996 de la mà

del Grup Serra, que queda com a soci minoritari dins l'empresa editora de la nova publicació.

L'Ara Balears té una sèrie de pàgines pròpies dedicades a la informació més propera, que es completen amb continguts del diari Ara quant a la part nacional i internacional. El Grup Serra es queda amb la capçalera del Diari de Balears i en aquest moment estudia diverses possibilitats per rendibilitzar-la.

Segueix l'ofensiva política contra el català

El Parlament aragonès s'ha afegit a l'ofensiva política contra el català. El Partit Popular, amb la col·laboració del PAR (Partido Aragonés Regionalista), ha modificat la Llei de llengües d'Aragó, que reconeixia el català que es parla a la Franja de Ponent i l'aragonès que es parla al nord. Han rebatejat aquests dos idiomes amb el nom de LAPAO (llengua aragonesa pròpia de l'Aragó Oriental) i LAP (llengua aragonesa pròpia). A les Illes Balears, mentrestant, el Govern ha publicat el mal anomenat Decret de tractament integrat de llengües (TIL), que deroga el Decret de mínims i imposa més castellà i més anglès als centres educatius. No han servit de res les queixes dels diversos col·lectius de docents, associacions de pares, associacions d'alumnes i especialistes en educació i lingüística.

Les previsions del turisme poden pal·liar la situació econòmica

Aquest estiu es preveu una bona temporada turística, la qual cosa pot significar una alenada d'aire fresc per a la situació econòmica de moltes famílies. De fet, el mes passat les Illes Balears van ser l'única comunitat autònoma que va crear ocupació neta, malament el nombre persones amb contracte laboral es troba molt per sota del que hi havia fa quatre anys, al començament de la crisi. Tanmateix, s'espera que la desocupació torni a augmentar a la tardor, quan s'acabi la temporada alta.

[el semàfor]

VERMELL

Als governs del PP en general, per l'agressivitat dels executius d'aquest partit contra el català, que està assolint cada dia cotes més elevades, sense precedents des de la dictadura franquista. En poc temps han impulsat l'aprovació del TIL, que elimina la immersió lingüística en català a l'ensenyament de les Illes Balears i que ja ha provocat l'oposició unànime de tot el sector educatiu; la nova Llei de llengües d'Aragó, que margina i discrimina els parlants de català i aragonès, i el projecte de la Llei Wert, que pretén donar subvencions a les famílies que volen educar els seus fills en castellà perquè els escolaritzin en centres privats. Ens trobam davant una ofensiva en tota regla contra l'ús del català en aquells àmbits en què havia avançat, i contra els drets lingüístics dels ciutadans.

GROC

A la Generalitat de Catalunya, pel seu fracàs a l'hora d'aplicar la Llei del cinema, que obliga a emetre la meitat dels films en català. Tot i la norma, el nombre de pel·lícules doblades o subtitulades en la nostra llengua és ridícul. La Generalitat ha continuat una política tímida, basada en la subvenció, fet que no afavoreix l'ús de la nostra llengua en aquest àmbit. A les Illes Balears, on tradicionalment havien arribat alguns films en català, la situació és encara més decebedora, amb un govern que no guarda les formes i que fa una política declaradament en contra de la nostra llengua. Només la posada en marxa del projecte Cine.cat per part del Cine Ciutat permet albirar un bri d'esperança.

VERD

Als impulsors del diari Ara Balears, mitjà que pretén oferir una visió de la realitat social, política, econòmica i cultural de les nostres illes en català i des del rigor i la qualitat periodístics. El nou mitjà substitueix el Diari de Balears, que ha fet, al llarg dels darrers 16 anys, una tasca informativa impagable en la nostra llengua, un fet que cal agrair a l'empresa que l'ha editat i a tot l'equip que l'ha dirigit i elaborat.

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

Carrer de Jaume Ferran, 60

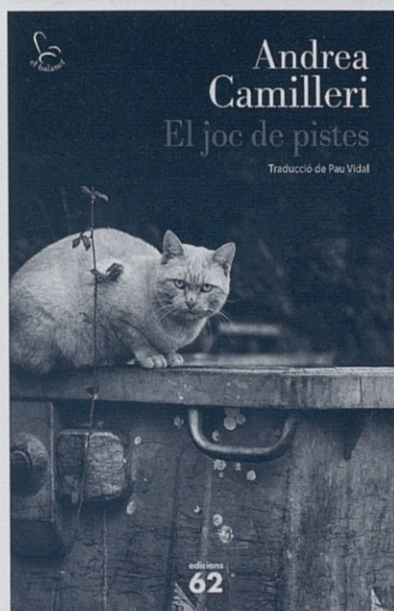
07004 Palma

Telèfon: 971 723 299

Llibres post-Sant Jordi

BIEL MESQUIDA

LLEGIR SOLAPES I ALTRES ENTRETENIMENTS. Fa unes setmanes que se m'ha acumulat feina i desordre. Em costa escriure amb regularitat. Em costa llegir amb una concentració mínima (fulleig les novetats, sobrevol entrevistes en revistes digitals, devor crítiques, acaramull paral·lelepípedes de lletra damunt les dues taules que em fan de suport). I per tot això he decidit, Lector benèvol, fer-te cinc cèntims més de llibres i revistes que han sortit recentment (o no tant) i que crec que val la pena llegir. Començaré amb la revista L'Avenç núm. 389, de l'abril de 2013. És un calidoscopi tot ple de textos engrescadors. He atacat «Una amistat fugissera», un conte d'Emili Manzano, magníficament il·lustrat per Claire Roquigny, que és molt entretingut. Després he passat un guster amb les fotos i els textos de Tessa Calders i Artís de «Calders en família», en què podem seguir amb imatges i paraules

la vida d'aquest narrador del qual l'any passat celebrarem el centenari. M'ha impressionat la història que conta Santiago Gorostiza Langa: la de l'edifici «Diagonal 666. Un monument a l'ocupació de l'exèrcit franquista». Des dels orígens, les empreses que hi col·laboraren, les festes fastuoses que es feien a la residència, els busts de Hitler (en una sala plena d'esvàstiques) i de Mussolini que regalaren aquestes nacions, etc., tot ens informa d'un temps que no hem d'oblidar. Crítiques de llibres (la de Lluís Muntada del Climent de Josep M. Fonalleras és un prodigi d'anàlisi d'un dels millors llibres d'aquest autor tan poc prolífic i que no m'atur de recomanar), de cinema i de teatre, així com una entrevista estupenda amb l'historiador i capellà Casimir Martí, fan totalment recomanable aquesta revista. Un llibre impressionant: *Els gossos* (Galàxia Gutenberg / Cercle de Lectors) d'Hervé Guibert. Quan

t e n d è n c i e s

[llibres]

hi entres, Lector curiós, saps que penetres en un text pornogràfic d'una bellesa diamantina. Són dos homes i una dona que es nuen, s'entremesclen, es fan de tot i molt al llarg de cinquanta planes que es llegeixen com un vertigen. La crítica va dir que Guibert assoleix en aquest relat una forma inigualable de paroxisme mitjançant un tractament oníric i cast de l'obscè, i és amb una sobrietat quirúrgica que descriu l'explosió del sentiment catastròfic i insensat que transfigura els actors d'aquesta història fel·la. La traducció al català del poeta Arnau Pons és d'una força tel·lúrica, perquè sap trobar els mots més roents a unes relacions d'una fisicitat tan esglaiadora i absorbent com amara des de la salvatjor dels gossos barallant-se. Aquests gossos barallant-se són els gravats del pintor Miquel Barceló que creen una atmosferes poètiques i aterridores que omplen el lector de voluptuositats secretes. Molt recomanable. Mercè Ibarz és una escriptora que sempre et surt per allà on menys l'esperes. A *Vine com estàs* (Editorial Proa) fa un retrat cru de la dictadura a través de dues amigues. Ella, que es considera una «historiaferida», sap contar amb fragments plens d'una vitalitat literària forta la guerra civil a Saidí i els seus voltants cap a Fraga i cap a Lleida. Diu ben a les clares que la

guerra no es va acabar el 39, i considera que la dictadura va durar tant que queden moltes coses per dir, per escriure. M'entusiasma el capítol en què les al·lotes posen el «Je t'aime moi non plus» de la Jane Birkin i el Serge Gainsbourg al pick-up i a les monges que van de progrés i de cançó de protesta no els queda més remei que aguantar la situació. La Ibarz diu a les clares que s'han escrit poques coses de la transició i troba que dir-ne postguerra i no dictadura forma part de la censura persistent. Continuem vivint en les consignes dels vencedors, assegura, i rebla el clau quan afegeix que qui més ho paga és l'herència llibertària. Un altre llibre per llegir a fons. Un home que fa un assaig en què analitza les polítiques d'aquest austericidi que vivim, i ho mescla amb la primavera àrab, passant per les guerres de religió i l'ascens asiàtic és ben interessant. Aquest home és Josep Fontana i el llibre es titula *El futuro es un país extraño* (Editorial Pasado&Presente). Veu en la nostra profunda crisi social, més enllà de la recessió econòmica, la marca de la privatització i la formació d'un sistema immunitzat contra la protesta pública. Mira amb detall la caiguda de l'estat del benestar i el naixement d'una societat en què la desigualtat és la característica dominant. Ja s'ha acabat la visió de

la història que teníem engendrada durant la Il·lustració i que lligava l'evolució dels éssers humans amb el progrés, la creació d'una major riquesa i d'una major felicitat. I ara? Una obra que ens fa pensar i ens obre perspectives a grans interrogants d'ara mateix. Indispensable!

LLIBRES INDEPENDENTISTES. Els procés cap a la independència és un dels temes que són d'actualitat quotidiana des del passat 11 de setembre de 2012 i la manifestació d'un milió i mig de persones a Barcelona. La commemoració de 1714, com serà el futur estat, la identitat catalana, el procés de sobirania i pel dret de decidir, el moviment dels indignats del 15-M, la creació de l'Assemblea Nacional Catalana, la crítica contra els atacs de l'Estat espanyol, etc., són alguns dels temes que formen el bessó de moltes obres d'ara mateix. *Victus* (La Campana), d'Albert Sánchez Piñol, ha estat una de les novel·les més venudes del Sant Jordi, i té el setge de Barcelona i la Guerra de Successió com a temes centrals: personatges, batalles, armes, intrigues, victòries, derrotes i esdeveniments variadíssims formen la trama de les seves nombroses pàgines. *Delenda est Hispania* (Viena), d'Albert Pont, no és cap pamflet, sinó una anàlisi ben documentada que afronta fets com el repartiment de béns i els

el mirall amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

- Plànols Topogràfics
  - Mesuraments
  - Replanteigs
- Fotografies aèries
  - Verticals
  - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

drets internacionals. *A un pam de la independència. Com hi arribarem i com la viurem* (La Magrana), de Vicent Partal, en què el director de VilaWeb, amb paraula planera i clara, ens dona les claus dels procés independentista amb una perspectiva tan utilitària com sencera. I ara us donaré un llista d'obres que des de miradors diversos fan molta llum, fins i tot humorística, sobre allò que abans es deia «separatisme». *Una aproximació històrica: De l'estatut a l'autodeterminació* de Jaume Bosch (Editorial Base); *Cap a la llibertat* (Base), de Jaume Sobrequès; *Biblioteca del catalanisme* (RBA-la Magrana), *La rebel·lió catalana* (Labutxaca), d'Antonio Baños; *Ser independentista no és pecat* (Claret), d'Hilari Raguer. Amb belles imatges: *Tres dies que van canviar el país* (Columna), de Carles Salmurri; *Hem fet història* (Ara Llibres), diversos autors amb pròleg de Jordi Basté. 1714. *El setge de Barcelona* (Angle), de Guillem H. Pongiluppi i F. Xavier Hernández Cardona. En clau d'humor: *Botifarra de pagès* (Pòrtic), de Ramon Solsona; *Polònia independent* (Columna), diversos autors; *Jo només il·lumino la catalana terra* (Males Herbes), de Valeri Santmartí, i *Fins als borbons!* 38 dibuixants em Palmats! (Angle). N'hi ha a voler i tots els editors diuen que no és moda, sinó tendència.

TRADUCCIONS QUE VALEN L'ALEGRIA. Una cultura que no tradueix és una cultura morta. Però la catalana en aquest sentit es troba viva i bategant perquè hi ha un bon gruix de traduccions que toquen tots els temes de la literatura i que tenen alta qualitat literària. El mallorquí Miquel Àngel Llauger i l'olotí Jaume Bosquet han guanyat el premi de traducció Serra d'Or de 2013 per la seva traducció de l'Antologia d'Spoon River (Llibres del Sege), d'Edgar Lee Masters. Aquest cor de veus que parlen des del cementiri, de quasi sis-cents planes, ens arriba amb la feina de quatre anys de dos magnífics traductors que han aconseguit que el vers lliure i la narrativitat dels epitafis ens arribin en català sense pèrdua: l'han encertada totalment. Han superat el perill del lost in translation. Enhorabona i gràcies! També es pot donar l'enhorabona a tots els traductors que esmentaré a continuació perquè també han fet una feina ben creativa.

La narradora Alba Dedeu ha traduït *Una dona* (Adesiara), de Sibilla Aleramo: una dona que escriu per al seu fill perquè estan enfora l'un de l'altre i ella té necessitat d'explicar-se, en una època en què la dona no tenia cap dret sobre ella mateixa i el marit ho controlava tot. El poeta Antoni Clapés ha traduït *Museu de*

l'os i de l'aigua (El Gall), de Nicole Brossard: un llibre de poemes de la magnífica poeta canadenca en què la sensualitat de l'autora brilla amb lluminositat extraordinària a través d'imatges inoblidables. El narrador Pau Vidal ha traduït *El joc de pistes* (Edicions 62), d'Andrea Camilleri: una novel·la negra en què les complexitats de la bogeria i l'arquitectura de la ment criminal són analitzats per un comissari molt reflexiu. Mercè Ubach ha fet un brodat amb el llenguatge poètic de *Carrer Robadors* (Columna), de Mathias Enard: un immigrant marroquí dins una Barcelona convulsa amb les manifestacions del 15-M i la crisi econòmica és el bessó d'un relat apassionat, impecable, amb una llengua excelsa. L'amic i poeta Martí Sales ha traduït amb mà de savi *Plens de vida* (Edicions de 1984), de John Fante: un home que es troba entre el temor que l'arrossega i l'eufòria per l'embaràs de la seva dona, però la cuina de la casa està a punt d'enfonsar-se i cal fer alguna cosa. Estoïcisme, pietat, tendresa fan d'aquesta obra un llibre memorable.

Estic tan content d'haver pogut publicitar aquests llibres que segur que a tu, Lector fervorós del mil i un sexes de l'esperit, et donaran gust i et faran companyia.

GRANS CREUERS FLUVIALS 2013

BÈLGICA (Flandes) i HOLANDA
 Sortides els diumenges
 des de 1.130 euros

DANUBI (Àustria/Eslovàquia/Hongria)
 Sortides els dilluns
 des de 1.090 euros

RIN ROMÀNTIC (Alemanya/França)
 Sortides els dilluns
 des de 1.220 euros

Oms, 50 · 07003 · Palma (Mallorca) · Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · A/e: ventas@viajesmartel.com
www.martel.es

Parlament en la nit de les revistes en català

TEXT: JOAN GUASP

Barcelona, març de 2013

Bon vespre. Vull donar les gràcies a l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català (APPEC) i a totes les revistes que en formen part per aquest reconeixement que es fa a la nostra revista, EL MIRALL, en el seu 25è aniversari. I vull donar les gràcies a totes les persones que en aquests últims 25 anys han fet possible que la revista sortís periòdicament. Són desenes d'amics i d'amigues que, voluntàriament, sense demanar res a canvi i en diferents èpoques, han treballat perquè hi hagués a Mallorca una veu pública per proclamar l'orgull i l'alegria de tenir una identitat pròpia, una cultura pròpia i una llengua pròpia. I moltes gràcies, naturalment, als nostres subscriptors i lectors.

El president de l'APPEC acaba de dir que ell no ha vingut aquí a fer dramatisme. Jo sí que venia disposat a fer-ne. Però, és clar, el senyor Lluís Gendrau ha parlat d'un pacte nacional de les revistes en català. M'agradarà veure com és aquest pacte nacional perquè nosaltres, des de les Illes, pensem en la Nació com una unió dels mal anomenats Països Catalans. Això de Països Catalans i de Catalunya, expressat com s'entén ara, no és del tot exacte. Hem de parlar només de

Catalunya, però no com el Principat tot sol, sinó que formem Catalunya el Principat, en primer lloc, les Illes i el País Valencià. I altres petits territoris del tot legítims. Jo, que sóc de la zona del Raiguer, al centre de Mallorca, sóc tan català com els que han nascut a les comarques del País Valencià, la comarca d'Osona o de l'Empordà o qualsevol altra. Tant com un senyor nascut a Sant Just Desvern o a les rondes de Sant Antoni o de Sant Pere.

Dit això, i si m'ho permeteu, voldria afegir unes paraules. Les llegiré, per dir-les d'una manera breu. La nostra revista, EL MIRALL, ha resistit aquests 25 anys nedant sempre contra corrent. Gairebé mai no ha tingut cap mena d'ajut institucional, si n'exceptuem unes poques ocasions. I si em limito a l'hora present, he de dir que passam pel pitjor trànsit econòmic de la nostra història periodística. L'actual Govern, encapçalat per José Ramón Bauzá, enemic acèrrim de la nostra llengua i de la nostra cultura, que, més que un president del Govern balear, no és altra cosa que un lacai del Govern central espanyol i espanyolitzador, ens ha retirat totes i cadascuna de les petitíssimes subvencionetes que teníem de governs anteriors. No tan sols a nosaltres, sinó també a totes les publicacions que a les Illes es fan

en català. És per aquesta causa i d'altres de menors que ens trobam molt a prop del col·lapse del nostre pressupost i de les nostres forces.

Malgrat tot, seguim endavant, perquè l'esperança i la confiança en nosaltres mateixos no les perdrem mai. Tampoc no hem perdut mai el nostre objectiu de seguir recuperant i potenciant tots els elements essencials de la nostra catalanitat insular.

De vegades he pensat que, en comptes de dir-se EL MIRALL, la nostra revista es podria dir EL MIRACLE, perquè és un veritable miracle que hàgim pogut arribar fins aquí. Ha estat a força de nedar i guardar la roba. I si no hem anat gaire lluny, ha estat per aquesta vigilància constant dels nostres pantalons i de la nostra camisa deixats sobre l'arena de la platja. Tots sabem, tanmateix, després de tant de temps, qui és que acaba sempre robant-nos la roba per tal de deixar-nos despullats i en la indignència.

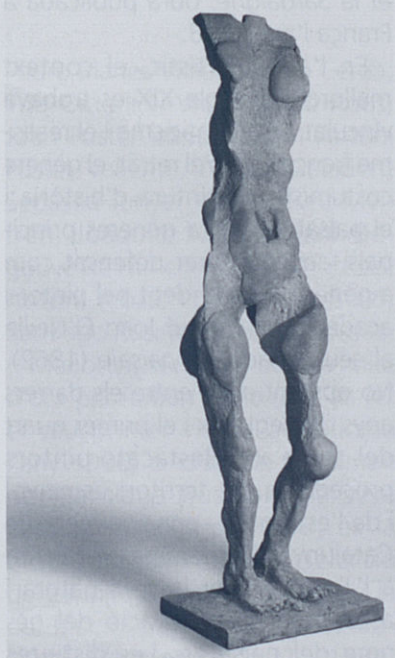
Vull acabar amb una pregunta dirigida a tots els que gaudeixin de la suficient saviesa per contestar-la: com ho hem de fer per seguir lluitant sense defallir i arribar a l'assoliment dels nostres irrenunciables objectius?

Moltes gràcies.

Es Baluard: l'art es viu

TEXT: JOSEP MARIA ALAMINOS

Llorenç Ginard, *Dona*, 1997. Col·lecció particular.

Sota la direcció de Nekane Aramburu, el museu Es Baluard ofereix, en aquestes dates, una variada oferta d'exposicions, d'activitats culturals, de formació i de gaudi per a estudiants i públic en general. La música, el cinema i l'art estan presents en la programació d'un espai que lluita per donar una empenta a la cultura en uns temps difícils que col·loquen l'activitat artística en la corda fluixa.

Dues són les exposicions temporals que ha programat el museu, Llorenç Ginard. Pintures i escultures i *Mallorca i la interpretació del paisatge*, que es completen amb les mostres permanents Gabinet: Diàlegs en l'abstracció, Ceràmiques de Picasso, Miró. Ubú en escena i Dualitats.

Mallorca i la interpretació del paisatge. Obres de la col·lecció d'Es Baluard. La renovació permanent

Durant el segle XIX, Mallorca es convertí en la destinació d'escriptors i artistes, no tan sols d'Espanya, sinó també de l'estranger. Arran de la consolidació del romanticisme a Europa, caracteritzat per l'exaltació de la natura i el gust per l'exotisme, sorgiren els llibres de viatges, que contenien descripcions detallades dels indrets visitats, generalment acompanyades d'il·lustracions fetes per l'autor mateix o per terceres persones, sempre partint de les seves indicacions. Les Illes Balears, allunyades del fenomen de

tendències

[art]

Hermen Anglada-Camarasa, *Pi de Formentor*, c. 1922.
Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma.
Dipòsit Col·lecció Ajuntament de Palma.

Antoni Gelabert, *Murada i Catedral a entrada de fosca*, 1903.
Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma.
Dipòsit Col·lecció Ajuntament de Palma.

Tito Cittadini,
La herida de la montaña, 1920.
Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma.
Dipòsit Col·lecció Ajuntament de Palma.

la revolució industrial i de la modernització que aquesta suposà a tots els nivells, varen mantenir pràcticament intacte el seu territori, fet que fomentà la visió idíl·lica de Mallorca a Europa, tal com reflectiren, per exemple, l'escriptora George Sand, que hi viatjà l'any 1838 acompanyada de Frédéric Chopin i que posteriorment publicà *Un hivern a Mallorca*; l'arxiduc Lluís Salvador d'Habsburg-Lorena i la seva vasta obra de caràcter enciclopèdic, *Die Balearen. In Wort und Bild geschildert*, publicada a Leipzig entre 1869 i 1891, o Gaston Vuillier a *Les îles oubliées. Les Baleares, la Corse et la Sardaigne*, obra publicada a França l'any 1893.

En l'àmbit artístic, el context mallorquí al segle XIX es trobava vinculat al romanticisme i el realisme francès, amb el retrat, el gènere costumista, la pintura d'història i el paisatge com a gèneres principals, aquest darrer defensat com a gènere independent pel pintor i acadèmic mallorquí Joan O'Neill al seu *Tratado de paisaje* (1862). No obstant això, entre els darrers anys del segle XIX i el primer quart del segle XX, destacats pintors procedents del territori espanyol i de l'estranger –principalment de Catalunya i l'Argentina– recalaren a l'illa atrets per la seva natura i assentaren la renovació del gènere del paisatge. Les distintes visions d'aquests artistes al voltant d'aquest gènere, gràcies als quals s'introduí el modernisme i el simbolisme a Mallorca, juntament amb la tradició pictòrica mallorquina vinculada a l'academicisme, són recollides a l'exposició temporal organitzada per Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma: Mallorca i la interpretació del paisatge. Obres de la col·lecció d'Es Baluard. Sota el comissariat de Soad Homan i Catalina Joy, a la mostra hi trobam obres significatives dels artistes Ricard Anckermann, Hermen Anglada-Camarasa, Francisco Bernareggi,

Ricard Anckermann, Molinar
amb gent, c. 1890.
Es Baluard Museu d'Art
Modern i Contemporani de
Palma.
Dipòsit Col·lecció Consell de
Mallorca.

Pedro Blanes Viale, Llorenç Cerdà, Tito Cittadini, Vicenç Furió Kobs, Joan Fuster Bonín, Joan Antoni Fuster Valiente, Antoni Gelabert, Sebastià Junyer Vidal, Eliseu Meifrén, Joaquim Mir, William Degouve De Nuncques, Cristòfol Pizà, Antoni Ribas, Francesc Rosselló, Santiago Rusiñol i Joaquín Sorolla.

Mallorca, descrita com a «illa d'or» per Rubén Darío (que va fer el seu primer viatge a Mallorca l'any 1906) o «l'illa de la calma» per Santiago Rusiñol a la seva coneguda obra de 1913, és la protagonista d'aquesta selecció de 29 pintures procedents de la col·lecció permanent d'Es Baluard. Fetes entre 1872 i 1934, les obres seleccionades mostren la representació del paisatge natural mallorquí (especialment, la serra de Tramuntana: Bunyola, Valldemossa, Deià, Sóller, Pollença...) i l'entorn urbà de la ciutat de Palma i s'hi reflecteixen els dos corrents artístics vigents a l'illa.

Llorenç Ginard. La síntesi existencialista

La dilatada i profitosa trajectòria artística de Llorenç Ginard (Manacor, 1935) demostra la inqüestionable concurrència de dues qualitats com el talent i la

constància en la persona d'aquest dibuixant, pintor i, per damunt de tot, escultor. Un creador singular que ha format part d'algunes de les propostes col·lectives més interessants de les que germinaren a les Balears entre els anys seixanta i setanta, el Grup Drac i el Grup Dimecres, dels quals fou un membre destacat i molt actiu. Ginard es va mantenir, tanmateix, relativament allunyat dels circuits expositius i comercials habituals, fet que no va poder impedir que, des del seu taller, moltes de les seves peces s'incorporassin a col·leccions particulars de certa rellevància.

En aquesta exposició, comissariada per Fernando Gómez de la Cuesta, es fa un recorregut retrospectiu sobre el mitjà d'expressió que ha definit bona part de la seva producció artística. Llorenç Ginard és un d'aquests escultors que es mou entre la lluita i l'afecte vers una matèria prima de la qual aconsegueix extreure aquestes formes tan particulars que caracteritzen la major part de la seva obra. Un viatge sense fi, ple d'anades i vingudes, d'acords i desacords, que expressa una recerca constant, una investigació intensa, que enllaça amb l'anàlisi exhaustiva de la forma humana, amb una innata capacitat de síntesi i amb un sentit

desenvolupat de l'estètica.

Des dels seus anys d'acadèmia, passant per les seves primeres incursions, més experimentals, en determinats aspectes de les avantguardes, en el futurisme, l'espacialisme o el constructivisme metafísic, fins a arribar a la consolidació del seu llenguatge a la recerca d'allò nostre, d'allò que ens defineix, de l'essència de la mediterraneïtat, de la seva llum i de les seves formes, culminada amb una evolució posterior de caràcter més existencialista, que ha definit, fins al moment, les seves darreres etapes creatives, s'ha manifestat la vitalitat i la pulsio incontenible d'aquest artista obstinat, d'una manera decidida, a donar forma a la vida.

Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani Palma

Mallorca i la interpretació del
paisatge.

Obres de la col·lecció
d'Es Baluard.

Fins al 2 de juny de 2013

Llorenç Ginard.

Pintures i escultures.

Fins al 30 de juny de 2013

De Cúber a Lluc pel coll de les Cases de Neu de Comafreda i les Voltes d'en Galileu

TEXT I FOTOS: GASPAR VALERO

Itinerari

Font des Noguer (Ma-10 km 33,700) – coll dels Coloms – font del Prat – font de les Tosses d'en Gallina – coll de les Cases de Neu de Comafreda – cases de neu del coll de la Mola – casa de neu d'en Galileu – Urbanització de Son Macip – Santuari de Lluc.

Horari

Total: 4 h 30 min
(temps aproximat de marxa,
sense les aturades)

Vista des de la casa de Neu Rodona d'en Rubí.

[itineraris]

t e n d e n c i e s

Partim de la font del Noguer, situada vora la carretera de Lluc a Sóller (Pollença-Andratx, Ma-10), a l'altura del km 33,700, molt a prop de la barrera de l'embassament de Cúber. És un camí senyalitzat com a part del GR-221. Començam a caminar en direcció nord, vora la gran canalització que condueix l'aigua de l'embassament del gorg Blau al de Cúber. A peu pla, ens acostam al gorg Blau, amb vistes cap al puig Major a la nostra esquerra. A un quart d'hora de la partida, passam una barrera de fusta i continuam caminant vora la canal, feta amb enormes peces de formigó. A setze o disset minuts de l'anterior barrera, arribam al punt on abandonam la canalització i pujam per una rampa de ciment, cap a la dreta, per on passam la canal i enllaçam amb el camí de la font del Prat.

Pel camí de la font des Prat, pujam lleugerament entre alzines i sitges de carboner i, a uns dotze minuts, arribam al coll des Coloms; cap a la dreta, deixam el camí que puja al cim des Tossals. A menys de deu minuts del coll, i després d'un revolt a l'esquerra i un altre a la dreta, assolim la cruïlla que separa el camí de la font des Prat, a l'esquerra, i el de les cases des Tossals, a la dreta. Per l'esquerra, avançam en lleugera davallada i passam per un portell amb una tanca envoltada de paret a l'esquerra. Després de vorejar alguns bons exemplars de rotlles de sitja, en pocs minuts arribam a la cruïlla de la font. En aquest entreforc, just abans d'un pontet que passa per damunt la torrentera, ens desviam momentàniament del camí principal i, per l'esquerra, visitam la font des Prat.

La font del Prat, situada en un planiol amb alzines, presenta una mina alta i poc profunda, amb l'entrada tancada per una barrera. D'aquesta font parteix la canaleta de Massanella. Des de la font, tornam enrere alguns metres i

voltam, ara a l'esquerra, per un pontet que passa el torrent del Prat. Un cartell ens indica: Coll de les Cases de Neu 1 h 30 min. Passam vora una sitja gran, seguida d'altres rotles. Deu minuts més amunt, entre alzines, a l'esquerra queda una penya llisa i a la dreta, una paret transversal. Vuit minuts més amunt, arribam a la font de les Tosses d'en Gallina; consta d'una petita mina per on s'aboca l'aigua dins una pica damunt el mateix camí. La vegetació arbòria es fa més esparsa i les penyes del puig de les Bassetes s'alcen a la dreta, fins que assolim la perpendicular al pas de l'Argentó. Alguns minuts més amunt, podem observar a la dreta la casa de neu del Comellar del Prat, de dimensions reduïdes. Resta el darrer tram de pujada fins al coll, amb poca vegetació i amb les penyes altíssimes del puig de Massanella a la dreta i la serra dels Teixos a l'esquerra.

Assolim el coll (1.210 m), ben marcat per una paret transversal. A l'altra banda del coll, en davallada pel comellar de Comafreda, es localitzen dues grans cases de neu, la font i el porxo dels nevaters. Al coll de les Cases de Neu abandonam la direcció cap a llevant, deixant de banda la davallada pel comellar de Comafreda, i ens disposam a anar cap a la casa de neu Rodona d'en Rubí o de les Balmes del Masanella, per la qual cosa reprenem la marxa en direcció nord, cap a l'esquerra si pujam del comellar del Prat, vers l'esperó rocós que configura l'extrem de la serra dels Teixos. Des de la nova posició, que ens fa mirar al nord, voltam aquestes roques cap al nord-oest (esquerra) i, després de passar una paret baixa i envoltada de cards i estepes blaneres, arribam a l'indret conegut com les balmes del Masanella, on trobam un porxo de nevaters, arredossat sota la penya

natural, i la casa de neu Rodona d'en Rubí. Aquesta casa de neu, de planta arrodonida, com indica el seu nom, ocupa una posició alterosa en un graó natural, amb gran vista panoràmica.

Des de la casa de neu, el camí davalla pel coster nord, rost avall cap al coll de la Mola, conegut incorrectament amb el nom de coll del Telègraf, amb referència a la línia elèctrica que pujava des de la central del gorg Blau i anava cap a Inca. El sender ens davalla directament al coll. En un ressalt ens apareix cap a ponent la silueta del puig Major, alhora que, al nord-est i sota els nostres peus, es pot observar la casa de neu occidental de la Mola. Continuem el darrer tram de descens per la dreta d'aquest graó rocós. Una vegada que hem arribat al coll de la Mola (1126 m), observam les dues cases de neu que es troben a la part superior d'ambdós vessants del coll, l'una a

Centro de Atención Integral de la

Depresión

Dr. Miguel Lázaró Ferreruela Psiquiatre

Màster en psicoteràpia de grup analítica (Universitat Deusto)

Coordinador del *Centro de Atención Integral de la Depresión*

Tractament integral i combinat de la depressió i transtorns bipolars.

Programes terapèutics i personalitzats

Col·laboració amb experts psicoterapeutes clínics

Membre de la *Asociación Española de Bioética*

Carrer Almirall Oquendo, 16 1r · 07014 · Palma · Tel. 971 287 072 · 670 220 369

drlazaro@depressionbalear.com

la dreta i l'altra a l'esquerra del coll.

La casa de neu occidental del coll de la Mola, denominada històricament la casa de neu de Son Lluç, es troba a l'esquerra del coll, segons la nostra posició d'arribada. Fou edificada l'any 1711, en època del senyor Ramon de Sales, canonge i propietari de la Mola, que en aquella data «accedí que l'honor Antoni Sastre –de Son Lluç–, de Selva, fes, a càrrec seu, una casa de neu a la muntanya dita la Mola, del terme d'Escorca». Es troba ben conservada i és de grans dimensions, de planta rectangular amb angles arrodonits, i mostra restes del portal. El dipòsit s'emmarca sobre un sòcol que aplanava el terreny i al voltant hi ha una ampla esplanada per a la recollida de neu. El porxo dels nevaters apareix a la vora, aferrat al coster de la Mola.

La nostra ruta ens condueix cap a la casa de neu oriental del coll de la Mola, que se situa a la dreta del coll, segons la nostra posició d'arribada, en una cota un poc més baixa. És denominada històricament la Casa Gran de la Mola i apareix documentada l'any 1637. El pany de paret mostra una diversitat en la tipologia de les pedres usades que podria evidenciar reconstruccions fetes al llarg del temps. Un poc més avall del dipòsit es pot observar el porxo

Casa de Neu d'en Galileu.

dels nevaters, de planta quadrada. Envoltan el conjunt marjades per a la recollida de neu.

El camí, després de la casa de neu, continua davallant per la coma fins que, uns minuts més avall, travessa el comellar i puja el coster sud-oriental de la Mola cap al coll que defineix el puig d'en Galileu. Assolit el coll, entre roques i vegetació de muntanya, a

la dreta queda el cim del puig d'en Galileu (1182 m). Cap a l'esquerra, davallam ara la part superior del coster nord de la Mola. Suaument, entre roques i càrritx, i amb bona vista cap al puig Roig i la clotada d'Albarca i Lluç, que ara queda a la nostra dreta, ens apropam ràpidament al planiol on es troba la casa de neu d'en Galileu.

Per visitar la casa de neu d'en

www.esrefugi.es

ESQUI SNOW	ESCALADA	BARRANCS SPIELG	VIAQUES	MONTANYA CIRCKING	CAMPING	ORIENTACIÓ	CURSOS

DES DE 1976

ES REFUGI

ESPORTS D'AVENTURA

Via Sindicat, 21, Pati. 07002. Palma de Mallorca, Illes Balears. T 971 71 67 31. A/e refugi@base.net

Galileu, abandonam momentàniament el camí de davallada a Son Macip i voltam a l'esquerra, per on arribam ràpidament al monument etnològic. El conjunt és format pel dipòsit o casa de neu pròpiament dita, pel porxo dels nevaters i per un pou d'aigua; ha estat restaurat recentment. El clot o casa de neu té una planta el·líptica, amb un revestiment de pedra seca; la restauració ha recuperat els laterals que s'havien esbaldregat. Als laterals de llevant i de ponent la paret del dipòsit sobresurt del nivell del sòl i s'aixeca formant dos aiguavessos que devien sostenir una coberta de fusta, branques i càrritx. El portal se situa a la part de llevant. Al lateral oest es conserva una interessant bombardera o finestró per ficar-hi la neu; té llinda de fusta i una llosa en declivitat a la part interior per afavorir el pas en davallada de la neu. El porxo és de planta rectangular; l'interior es troba dividit per una paret ampla en dues estances. El nom de Galileu fa referència al nevaters que explotaven aquest dipòsit, de llinatge Català.

Des de la casa de neu d'en Galileu, davallam pel camí dels nevaters, les Voltes d'en Galileu, magníficament restaurat fa pocs anys. Després d'un planiol, el camí es llança a desafiar el buit del coster nord; a l'esquerra ens

protegeix de l'abisme una pareteta lligada amb morter, que després es converteix en una filada de lloses. El marge de sosteniment que dona base al camí s'aboca sobre els fons de cingles altíssims i fa pensar en les dures condicions en què fou treballat. Mentre recorrem en davallada els nombrosos revolts, abundants plantes d'estepa joana, càrritx, cards, aritges i coixinets espinosos, així com lletreres, xiprell i romaní, ens acompanyen en la ruta. Camí avall, passam vora uns aranyoners. Alguns minuts més avall assolim el cartell del Consell de Mallorca, que ens obre el pas a la pista forestal, vora la casa de neu de Son Macip, situada uns quants metres a la nostra esquerra. Aquest dipòsit de neu té planta el·líptica, amb paret de pedra seca per tot el perímetre, excepte pel lateral nord, que apareix esbaldregat; gairebé la paret no sobresurt del nivell del sòl. A la part de llevant, hi ha indicis de l'existència del portal.

Entram ja decididament en terrenys del món dels carboners, amb rotles de sitja i barraques. A tres o quatre minuts passam vora un planiol a manera de rotonda i voltam a l'esquerra. Més avall, al tercer revolt, posam molta atenció perquè abandonam la pista que davalla directament a la urbanització de Son Macip i voltam a la

dreta pel GR, encara per camí de carro. En lleugera davallada, sis o set minuts després, abandonam el camí de carro i voltam a la dreta, per un sender més estret que ens condueix a un altre camí de carro, el qual assolim després de passar un portell estret en una paret transversal. Agafam aquest altre camí per l'esquerra, en davallada. Deu minuts més avall, entre alzines espesses, enllaçam amb la carretera Lluc-Escorca (Ma-10, km 22'550). Ben a prop, a l'esquerra queda la urbanització de Son Macip i l'Alzina dels Set Cimals.

Travessam la carretera i, a l'altra banda, recuperam el GR, que ens conduirà a Lluc. El cartell indica 25 minuts per al santuari i 40 minuts per al refugi de Son Amer. A sis minuts de la carretera, recorrem un tram de camí empedrat, de gran interès. Onze o dotze minuts més avall, passam un portell, amb polleguera de pedra. Deixam un caminet a l'esquerra i continuam en línia recta, amb un marge que s'alça també a la nostra dreta. Camí endavant, voltam a l'esquerra i franquejam una barreira, amb un botador a l'esquerra. Un poc després, arribam a la font Coberta, ja dins el recinte de Lluc. Per Ca s'Amitger, arribam a la plaça dels Pelegrins del santuari de Lluc, on acabam l'excursió.

La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

www.esquix.cat

subscriu-t'hi!

[cine] tendències

El suspens es troba en allò que veim

TEXT: MATÍAS VALLÉS

Si Camus va poder establir sense parpellejar que ho havia après tot sobre l'ètica en el futbol, ningú no advertirà cap dissonància si proclamen que els nostres pèssims costums han estat adaptats de la degustació llépola de thrillers. No és habitual que en la cartellera coincideixin dues pel·lícules i mitja de qualitat en aquest format, però així va passar aquesta primavera amb *Efectos secundarios*, *Tesis sobre un homicidio* i la danesa *La caza*, que hi aporta la meitat perquè en aquest gènere no compta tant la densitat policial com la pell de

gallina o thriller que provoquen les elucubracions sobre la culpabilitat dels protagonistes. Els més primmirats reclamaran la presència en la llista de Stoker, però aquesta ridícula paròdia de Hitchcock seria més acceptable si es presentàs com una pel·lícula còmica, *Scary Movie 6*.

La nord-americana *Efectos secundarios* i l'argentina *Tesis sobre un homicidio* s'adeqüen als canons, encara que Ricardo Darín és molt més actor que Jude Law i que qualsevol altre. Ambdues pel·lícules juguen contínuament

amb l'espectador, revelant una capa alhora. Els seus plantejaments són tan semblants que, si no hi concorregués la simultaneïtat, despertarien sospites d'emulació. Obliguen a prestar una atenció desmesurada, per no caure en alguna de les trampes que han parat. El protagonista comparteix l'angoixa de l'assistent a la cerimònia, perquè és arrossegat per les vel·leïtats del guió. Per accentuar la temptació per l'obliquïtat, la cinta sud-americana desemboca en un final calcat d'*Instint bàsic*. Són dues pel·lícules excel·lents, la rematada ideal per a una jornada esgotadora, però la concatenació de sorpreses impedeix l'esbalaïment.

A *La caza* passa tot el contrari. Dinamarca s'ha convertit en una font inesgotable de visions dramàtiques, consolidades entorn de la telesèrie *Borgen*, entre les millors de la història del gènere. D'aquí que els creadors del mo-

viment *Dogma* posin en pràctica l'experiment més dur, no enganyar en cap moment l'espectador. La llarga llista d'encerts s'obre amb el protagonista Mads Mikkelsen. El Buster Keaton danès és físicament una versió actualitzada i rimada de Viggo Mortensen. Ha aconseguit la popularitat massiva en interpretar el caníbal Hannibal Lecter en una telesèrie, l'estrena de la qual va ser ajornada als Estats Units per coincidir amb la carnisseria de la marató de Boston.

La cruesa i la claredat del guió de *La caza* ens eviten les limitacions respecte a fer malbé el final de les pel·lícules. Mikkelsen és professor en una guarderia infantil. La filla del seu millor amic i alumna del centre l'acusa d'abusos sexuals, després de creure's postergada en la seva infatuació pel professor. I res més. A partir d'aquestes premisses indestructibles, el director Thomas Vinterberg crea

un suspens de primera qualitat. Durant dues hores, l'espectador sospira perquè l'exploració detecti un detall addicional que expliqui la reacció de la petita comunitat inculpatòria contra el membre assenyalat per endavant com a reu de pederàstia.

L'espectador de *La caza* –o, almenys, aquest espectador de *La caza*– es belluga incòmode a la seva butaca. Curiosament, cerca una reconciliació diplomàtica, que la comunitat reconegui els seus excessos a canvi que el hieràtic professor confessi una debilitat que estaria en l'arrel de l'acusació sobre la seva persona. No hi ha cap concessió. El mestre no va fer absolutament res, encara que la seva vida privada sigui un desastre. Els missatges són clars. Per exemple, es pateix més amb la veritat nua. Per exemple, el culpable mai no serà perdonat, només falta decidir qui reparteix les culpes.

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JOGUINES

LLIBRES DE TEXT

MÚSICA, PEL·LÍCULES
I JOCS D'ORDINADOR
EN CATALÀ

SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5 - Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca) - quart_creixent@quartcreixent.cat
www.quartcreixent.cat

Arts
XISCO
Gràfiques

carrer del baix riera, 1 - a
tel / fax: 971 47 57 54
07008 Palma de Mallorca

EL MIRALL

FES-TE'N SOCI

Emplena aquesta butlleta amb les teves dades i envia-la al fax 971 719 385.

Nom i llinatges

DNI o NIF

Data de naixement

Adreça

Població

Codi postal

Telèfon

Telèfon mòbil

Adreça electrònica

DADES BANCÀRIES

Nom i llinatges del titular del compte

Nom del banc o caixa

Adreça i població de l'oficina

Codi del compte del client

Entitat

Sucursal

DC

Número de compte

Sol·licit que carreguin al meu compte la quota:

Marcau amb una creu la modalitat de quota elegida. El cobrament s'efectuarà anualment mitjançant la presentació del rebut al banc o a la caixa.

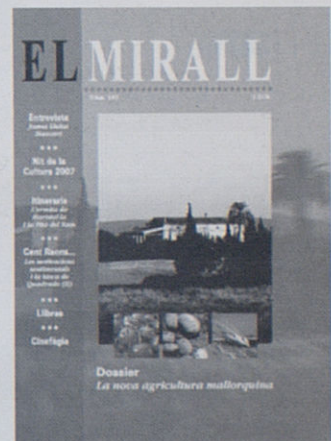
☐ 25,00 €

☐ Aportació especial (indica-ne l'import): €

Signatura de l'associat/da:

☐ Accept expressament els termes de la clàusula de tractament de dades *

*Clàusula de tractament de dades: D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, les dades recollides en aquest formulari s'inclouran en un fitxer automatitzat del qual és titular l'Associació El Mirall. Les teves dades es podran utilitzar per gestionar la teva col·laboració i per enviar-te informació de l'associació i d'entitats col·laboradores. Per exercir el dret d'accés, d'oposició, de rectificació o de cancel·lació, cal que enviïs un escrit adreçat a l'Associació El Mirall, carrer del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos, 07003 Palma.

XXXV PREMIS BALDIRI REIXAC

2012- 2013 PER A L'ESTÍMUL I EL RECONeixEMENT DE L'ESCOLA CATALANA

VEREDICTE

PREMIS A LES ESCOLES 14 premis de 3.300 euros cadascun

ZER L'Eral d'Alcanó, Alfés, Sarroca, Sunyer i Torrebesses (Segrià)
IES Baltasar Porcel d'Andratx (Mallorca)
IES Montsoriu d'Arbúcies (La Selva)
ZER La Segarra d'Elis Plans de Sió, Ribera d'Ondara, Sanaüja i Sant Ramon (La Segarra)
Escola Rocabrú de les Borges del Camp (Baix Camp)
CEIP Badies de Lluçmajor (Mallorca)
ZER Baix Berguedà d'Olvan i Montmajor (Berguedà)
Institut Baix Camp de Reus (Baix Camp)
CFPA Víctor Català de Sant Esteve Sesrovières (Baix Llobregat)
Jesúites Poble Sec Col·legi Sant Pere Claver de Barcelona (Barcelona)
Escola Les Pinediques de Taradell (Osona)
Escola Alfred Potrony de Tèrmenes (La Noguera)
Escola Vall del Ges de Torelló (Osona)
CEIP Ramón y Cajal de Xirivella (L'Horta Sud)

PREMIS A MESTRES I PROFESSORS Dotats amb 12.000 euros en conjunt

2 premis dotats amb 4.000 euros cadascun a un estudi, recerca, assaig pedagògic o experiència didàctica.
- **Diari d'una no proposta**
d'Adolf Murillo, de l'IES Vermellar, de l'Olleria
- **La Garrotxa: conèixer per estimar.** Taller de lectura interactiva del claustre de professors, coordinats per Tura Badosa, Montserrat Jutglar, Alicia Bolibar, Maria Vegas i Josep Pagès, de l'escola Cor de Maria, d'Olot

Premi a una **experiència didàctica d'ensenyament-aprenentatge de la llengua i la literatura catalanes** mitjançant les TIC, convocat conjuntament amb el projecte Lletra de la Universitat Oberta de Catalunya. Dotat amb 4.000 euros.
- **Pren la paraula! Comunicació audiovisual** de Joan Fontdegòria Solà, de l'Institut Príncep de Girona, de Barcelona

PREMIS ALS ALUMNES 70 premis de 700 euros cadascun a treballs escolars

EDUCACIÓ INFANTIL I CICLE INICIAL

- **Restaurant l'Eriçó**
Alumnes de P5 d'educació infantil de l'escola Brianxa, de Tordera
- **El submarí Dofi**
Alumnes de 2n curs de cicle inicial de l'escola Mestre Colom, de Bunyola
- **Conèixem Catalunya i fem els nostres gegants**
Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil de l'escola Sant Joan, de Berga
- **La incubadora d'ous**
Alumnes de P5 d'educació infantil de l'escola L'Era de Dalt, de Tona
- **Els ocis artístics del nostre poble: una experiència de treball cooperatiu**
Alumnes de 1r curs de primària de l'escola Quatre Vents, de Manlleu
- **El petit Merma**
Alumnes de 2n curs de primària de l'escola Dr. Joaquim Salarich, de Vic
- **Les abelles, animals científics**
Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil de l'escola Víctor Oroval, de Carcaixent
- **L'eruga de la col**
Alumnes de P4 d'educació infantil de l'escola Mare de Déu del Remei, d'Alcover
- **Núvol i cadira, homenatge a Antoni Tàpies**
Alumnes de 1r curs de primària de l'escola Joan Maragall, d'Arenys de Mar

CICLE MITJÀ I CICLE SUPERIOR

- **Les pedres parlen. Treball de recerca històrica**
Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Mossèn Cinto, de Folgueroles
- **El món del llenguatge**
Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Sant Miquel, del Pla de Manlleu
- **La granja**
Alumnes de 3r i 4t de primària de l'escola Les Pallargues, dels Plans de Sió
- **Els pastorets del Xandri**
Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Josep Maria Xandri, de Sant Pere de Torelló
- **Cada tradició...un poema o una cançó**
Alumnes de 6è de primària de l'escola Pinyana, d'Alfarràs
- **A l'entorn de la font**
Alumnes de 3r i 4t de primària de l'escola Vedruna, de Ripoll
- **Treball cooperatiu: aprenem junts. Qualsevol nit pot sortir el sol**
Alumnes de 4t de primària de l'escola El Miracle, de Tarragona
- **Teatre a l'escola: Uns dies amb Sir William**
Alumnes de 5è de primària de l'escola Martí Poch, de l'Espluga de Francolí
- **Submarinistes. Descoberta del català Narcís Monturiol**
Alumnes de 5è de primària de l'escola Sant Gil, de Torà
- **Símbols de Catalunya**
Alumnes de 4t de primària de l'escola Puig-Agut, de Manlleu
- **El llegat andalusí al marquesat de Llombai**
Alumnes de 3r i 4t de primària de l'escola Santa Francesc de Borja, de Llombai
- **Treballem el calendari mes a mes**
Alumnes de 4t A de primària de l'escola Santa Anna, de Castelltallat del Camp
- **Felicitats! Cavall Fort**
Alumnes de 3r, 4t, 5è i 6è de primària de l'escola Mare de Déu del Remei, d'Alcover
- **Pati sense pilotes**
Alumnes de 6è de primària de l'escola Juncadella, de La Celler de Ter
- **Descoberta del Delta de l'Ebre**
Alumnes de 5è de primària de l'escola Abel Ferrater, de la Selva del Camp
- **Un món ple d'arbres**
Alumnes de 5è de primària de l'escola L'Horitzó, de Barcelona
- **Bordils - Moita**
Alumnes de 4t de primària de l'escola Bordils, de Bordils
- **Shakespeare & Sagarra**
Alumnes de 4t de primària de l'escola Sant Gregori, de Barcelona
- **De l'expressió oral a la tradició catalana: els pastorets**
Alumnes de 5è de primària de l'escola L'Era de Dalt, de Tona

ENSENYAMENT SECUNDARI OBLIGATORI (ESO)

- **La xocolata**
Alumnes d'ESO de l'Institut Baix Camp, de Reus
- **Musiqueu l'ocell de foc. Una experiència musical, literària i artística**
Alumnes de 3r d'ESO de l'Institut Historiador Chabàs, de Dènia
- **Rondalles de la vall i del vell**
Alumnes de 1r d'ESO de l'Institut Manuel Sanchis Guarnier, de Castelló de Rugat
- **Tens un nom... i el sap tothom?**
Aproximació a la història local i nacional a través del nomenclàtor viari de les ciutats de Barcelona i Olot
Joan Bandrés, alumne de 4t d'ESO del col·legi Cor de Maria, d'Olot
- **Nens robats a Espanya**
Àngels Guinovart, Núria Serra i Lídia Vega, alumnes de 4t d'ESO del col·legi Mare de Déu de la Serra, de Montblanc

- **Besalú Medieval i l'Hostal de Mallorquines**
Marc Font i Pau Bagó, alumnes de 3r d'ESO de l'escola Bell-lloc del Pla, de Girona
- **L'aigua font de vida i de riquesa. Els materials i el seu reciclatge. L'Univers. Les cultures del món. El paisatge de Lleida**
Alumnes de 1r d'ESO de l'Institut Manuel de Montsuar, de Lleida
- **Voreres escrites. Un passeig literari pels carrers del Prat de Llobregat**
Alumnes de 3r d'ESO de l'Institut Salvador Dalí, del Prat de Llobregat
- **Voleu que us expliquem un conte?**
Alumnes de 4t d'ESO de l'Institut El Cairat, d'Esparreguera
- **El nostre cel és la terra: en la terra tinc l'arrel. El comte Arnau, de Joan Maragall**
Alumnes de 3r i 4t d'ESO de l'escola cooperativa El Puig, d'Esparreguera
- **Natura 3.0. Acció performativa i multimedial en tres actes**
Alumnes de 4t d'ESO de l'Institut Arabista Ribera, de Carcaixent
- **La forneria**
Helena Coll, Núria Rabassa i Regina Teixidó, alumnes de 4t d'ESO de l'escola Maristes Valldemia, de Mataró
- **Projecte Retis: transport i emmagatzematge d'energia**
Alumnes de 4t d'ESO de l'escola Cor de Maria, de Valls

BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS

- **La cuina dels vint-i-cinc**
Míriam Asturias i Rubén Ruiz, alumnes de 3r de CFGM Cuina i Gastronomia i Serveis de Restauració de l'escola Joviat, de Manresa
- **A la recerca d'aliments amb antioxidants**
Lluís Guasch, alumne de 2n de Batxillerat de l'Institut Guindàvol, de Lleida
- **Estudi d'un ecosistema marí. Identificació de la biota macroscòpica i descripció de les comunitats als diferents àmbits biològics de la platja de Baix a Mar de Torredembarra**
Arnau Ribera, alumne de 2n de Batxillerat de l'Institut Torredembarra, de Torredembarra
- **L'empremta de Lluís Carulla i Canals**
Adrià Marly, alumne de 1r de Batxillerat de l'escola Bell-lloc del Pla, de Girona
- **Només vull la meua veu: poemes de Josep Grau i Jofre musicats per Gil Grau i Company**
Gil Grau, alumne de 2n de Batxillerat del col·legi La Salle, de Manlleu
- **Recerca sobre el TDAH**
Anna Mar Terradellas, alumna de 2n de Batxillerat de l'Institut Antoni Pous i Argila, de Manlleu
- **Pere Calders: l'altre nom de les coses**
Erola Palau i Cèlia Tort, alumnes de 2n de Batxillerat de l'Institut Jaume Callís, de Vic
- **L'escola els anys seixanta i setanta. Escoles progressistes catalanes: Escola Mireia**
Marc Alabart, alumne de 2n de Batxillerat de l'Institut Jaume Balmes, de Barcelona
- **Millor amb xantana?**
Alba Serrano, alumna de 2n de Batxillerat de l'Institut Arnau Cadell, de Sant Cugat del Vallès
- **La dona a l'Esparreguera de la transició (1973-1983)**
Andrea Llamas i Marta Negre, alumnes de 2n de Batxillerat de l'Institut El Cairat, d'Esparreguera
- **Estudi de l'ecàcia del marro del cafè en la fertilització de diferents espècies vegetals**
Estel Call, alumna de 2n de Batxillerat de l'Institut Montsoriu, d'Arbúcies
- **El Nautilus i la successió de Fibonacci**
Alumnes de 1r de Batxillerat de l'Escola Andorrana de Batxillerat, de la Margineda (Andorra la Vella)
- **Videolits: recreacions de poesia catalana moderna**
Alumnes de 1r de Batxillerat de l'Institut L'Alzina, de Barcelona

- **Turisme arqueològic al Maresme**
Hadyaton Camara i Georgina Tur, alumnes de 2n de Batxillerat de l'Institut Premià, de Premià de Mar
- **Les serradores hidràuliques de les Valls d'Àneu**
Martí Giménez, alumne de 2n de Batxillerat de l'Escola Tecnos, de Terrassa
- **Miquel Espigulé i Plana (1910-1940)**
Marc Espigulé, alumne de 2n de Batxillerat de l'Institut Montsacopa, d'Olot
- **L'urdú i el català són una mateixa llengua. L'estudi comparatiu de l'urdú i el català**
Iram Zafar, alumne de 2n de Batxillerat de l'Institut La Ribera, de Montcada i Reixac
- **Aire: acció i reacció explosiva. La química de la pirotècnia**
Martí Sánchez, alumne de 2n de Batxillerat de l'Institut Cendrassos, de Figueres
- **Estudi sobre l'impacte econòmic que provocaria la independència de Catalunya**
Núria Falcó, alumna de 2n de Batxillerat de l'Institut Vila de Gràcia, de Barcelona

DIVERSOS NIVELLS

- **La biografia**
Tots els alumnes de la ZER La Segarra, de Sant Antolí
- **Descobrim les barraques de vinya del nostre poble**
Alumnes de l'escola de Maïans i Coll de Gossens, de Maïans
- **Foto-Poesia**
Alumnes de P4 ns a 5è de primària de l'escola El Sitjar, de Linyola
- **Emprendre a la meua escola**
Alumnes de cicle inicial i cicle mitjà de l'Institut escola Mare de Déu del Portal, de Batea
- **Les nostres llegendes**
Tots els alumnes de la ZER Nariada, d'Organyà, Coll de Nargó i Peramola
- **Projecte: de Cal Jepó a l'escola Catalunya**
Tots els alumnes des de P3 ns a 6è de primària de l'escola Catalunya, de Sabadell
- **Treball sobre Pere Calders**
Tots els alumnes de l'escola Les Pinediques, de Taradell
- **Escriu, llegiu i creixiu. Visita d'Emili Teixidor a l'escola Antoni Gaudí i homenatge a l'escriptor**
Tots els alumnes de l'escola Antoni Gaudí, de Sant Boi de Llobregat
- **Juguem? Si vols jugar, hauràs de cooperar**
Tots els alumnes de l'escola Països Catalans, de Lleida

MÚSICA

- **Hi havia una vegada... La banda sonora dels contes infantils**
Alumnes de nivell avançat de l'escola municipal de música Robert Gerhard, de Valls

2 Premis de 2.000 euros cadascun a experiències que fomentin la comunicació en català entre l'alumnat dintre i fora de l'aula

-Contapatis

Alumnes d'educació infantil i primària del col·legi Sant Josep de Calasanz, de Fraga
- **L'escola avui**
Tots els alumnes de l'escola La Monjoia, de Sant Bartomeu del Grau

Jurat

Carne Alcoverro, Joan Arjona, Rosa Boixaderas, Josep M. Calbet, Alba Esplot, Assumpta Fargas, Josep González-Agàpito, Anna Ramis i Maria Vinuesa